

Март Атанасов

**„Рокфелер център“ в Ню Йорк
и тайните жестове на масонството**

АВТОР *Март Атанасов*
РЕДАКТОР *Надежда Делева*
ХУДОЖНИК *Велико Пенчев*
ТЕХНИЧЕСКИ РЕДАКТОР *Стефка Иванова*
КОРЕКТОР *Валя Калчева*

ФОРМАТ 32/84x108. Печ. коли 4,5

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ТРУД“
БУЛ. „ЦАРИГРАДСКО ШОСЕ“ № 47, ЕТАЖ 1
ТЕЛ. 02 971-99-18

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ – ТЕЛ. 02 846-75-29

e-mail: office@trud.cc

www.trud.cc

www.znam.bg

ПЕЧАТ „БЕТ ПРИНТ“ ООД

© Март Атанасов, автор, 2015 г.

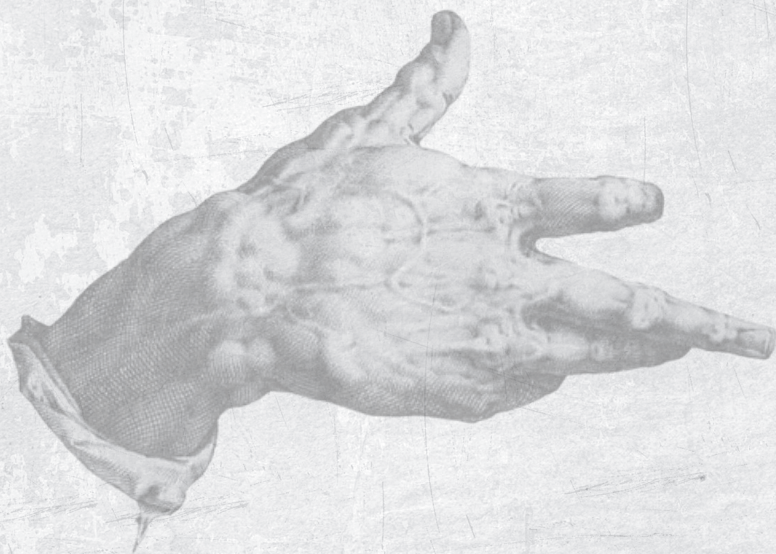
© Велико Пенчев, корица, 2015 г.

© Книгоиздателска къща „Труд“, 2015 г.

ISBN 978-954-398-400-8

„Рокфелер център“ в Ню Йорк и тайните жестове на масонството

Март Атанасов

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА **trypa**, 2015

Посвещава се
на Динко Господинов
и Роко Вълков

Фиг. 1 и 1а. „Рокфелер център“
с GE Building в средата

„Рокфелер център“ е една от главните архитектурни, стопански и културни забележителности на Ню Йорк. Построен е в центъра на Манхатън от Джон Рокфелер-син през 1931–1939 година и се състои от 14 небостъргача с обща площ от 89 000 кв. м. Главният му архитектурен символ е централната *GE Building*, която има специфична стъпаловидна форма (фиг. 1 и 1а). Основни художествени символи са релефът на Мъдростта над централния вход на тази сграда и намиращата се под него монументална позлатена статуя на Прометей

(фиг. 2). В пространството между тези две произведения на изкуството всяка година се издига коледната елха на Ню Йорк, което превръща мястото в централно за града.

Трикрилният главен вход на *GE Building* е украсен с троен витраж и троен релеф, изработен от американския скулптор Лий Лори (1877–1963) в характерния за 30-те години на миналия век стил Арт Деко (виж цветното приложение, фиг. 1). В него се откроява фигурата на възрастен мъж с брада, наречена „Мъдрост“ във връзка с надписа отдолу: *„Нека с мъдрост и познание бъдеш утвърден завинаги“*. Последният обаче не звучи абстрактно, а като обръщение към някаква конкретна индивидуалност.

Фигурата на Мъдростта е разположена сред облаци, откъдето гледа строго, спокойно, сериозно и невъзмутимо. Тялото ѝ е солидно и с открояващо се присвито, издадено напред коляно. Лявата ръка сочи настрани, а в противоположната посока се вее мощна дълга брада, с което се внасят баланс и хармония в композицията. Подобно на бог мъжът носи на главата си златен ореол, проникващ нагоре към рамката на входа.

В релефа най-силно впечатление прави златният пергел, който мъжката фигура държи в ръка. Той

Фиг. 2. Релефът и статуята на Прометей под основата на *GE Building*

е разтворен надолу и обхваща цялата горна рамка на входния златен стъклен витраж. Едното рамо на пергела докосва горния му ъгъл, където достига стълба, издигаща се от подножието непосредствено над главния вход на Центъра. Тя пресича през средата голяма стилизирана сфера, заемаща по-голямата част от повърхността на витража. В противоположната страна има втора, по-малка сфера, в чийто център е забито другото рамо на пергела. Смисълът на композицията е преход от едната сфера към другата чрез посредничеството на златната стълба и пергела.

Особено забележителен е жестът на показалеца на дясната ръка на мъжа, който много оригинално сочи към мястото, през което влизат повечето посетители на Центъра. Той създава впечатлението за някакво послание, отправено към тях. Косо надвесената към земната повърхност фигура на брадатия мъж само засилва това впечатление. С този жест обръща вниманието на всеки, че влизането му в сградата представлява символично изкачване по златната стълба и пренасяне от долната сфера към горната, която е по-малка. Мощният жест на показалеца на протегнатата настрани ръка на мъжа указва посоката на този преход, ко-

ято е загатната и от дясното рамо на пергела. С други думи на всеки посетител на „Рокфелер център“ се отправя посланието, че е призван да се издигне от земната сфера към една по-висша такава, обитавана от мъжа с пергела. Това, че втората е разположена в облаците, означава, че е божествена, а въпросният мъж – *Бог!*

Встрани от централната фигура има други две фигури, които са по-малки, хоризонтално разположени и не така забележими. Лявата е мъжка и от стилизиран облак се спуска към сфера долу на земята, която обгръща с ръце. Тя се провиква, опирайки се с коляно на земната повърхност. Дясната фигура, напротив, няма нищо общо със земята. Тя е женска и сякаш отлита от земята. Разположена е в облаците без никакъв контакт с долната повърхност и сякаш плува в някакъв въздушен, неземеен елемент. Лявата ѝ ръка е протегната напред и нагоре в жест, с който сякаш се сбогува. Отличителна особеност е и тази, че женската фигура и другата в центъра носят стилизирани златни ореоли или корони на главите си, докато при малката мъжка фигура такъв липсва.

